

Head gümnaasiumiõpilased!

Teine maailmasõda mõjutas kogu maailma ja selle järelmõjud kajastuvad meie igapäevaelus veel tänagi, kuigi me seda igapäevaselt otseselt enam ehk ei taju. Eesti, Läti ja Leedu jagasid selles sõjas sama saatust. Okupeeritud kõigepealt Nõukogude võimu, siis natsionaalsotsialistliku Saksa riigi ja uuesti Nõukogude võimu poolt kaotasime me oma iseseisvuse pooleks sajandiks.

Mõrvatud ja vangilaagrites surnud ning sõjas langenud ja sõja tsiviilohvrid ei tule enam tagasi ja nende lapselapsed ei saanud kunagi teada, mida oleks neile võinud rääkida sõjas langenud vanaisa või koonduslaagris nälgas surnud vanaema. Heal juhul on säilinud mõni foto, millel rohkem küsimusi kui vastuseid.

Sõjast on möödunud kolmveerand sajandit ning vaba, jõuka ja demokraatliku Euroopa laste ja noortena me enamasti ei tea, kuivõrd õnnelikumad me oleme, võrreldes oma vanavanemate ja vanavanavanematega. Me õnneks ei tea, mida tähendab elu sõja- ja okupatsioonitingimustes, alaline hirm, viha mõne ühiskonnagrupi või terve rahva suhtes; meil ei ole totalitaarse ühiskonna argipäevakogemust, kus lisaks sunnile ja hirmule ning poliitilisele survele ja vaimsele surutisele ei olnud võimalik reisida teistesse riikidesse, ammugi sinna elama asuda; kus kauplustes olid ainult kehva kvaliteediga esmatarbekaubad ja põhitoiduained ning isegi mõne rulli WC-paberi ostmiseks tuli seista mitu tundi järjekorras, kui seda üldse saada oli. Euroopa demokraatlik õigusriik on jätnud kõik need mured kaugele minevikku, kuid sellise ühiskonnakorralduse pooldajad ei ole maailmast kadunud. Euroopa ühisväärtused on saanud nõnda iseenesestmõistetavaks, et nende kuulutamine poliitikute kõnedes ja meedias on paljudele meist ainult tüütu taustamüra. Paljud meist ei adu, et rünnakud vabaduse, sealhulgas vaba liikumise, aga ka sõna-, südametunnistuse ja arvamusvabaduse vastu, üldine sallimatus ning viha on vesi nende veskitele, kelle meelest ainujuhtimine ja totaalne võim ühe eesmärgi nimel on maailma asjade korraldamiseks kohasem viis. Me enam ei tea, mida tähendab elu ilma inimõiguste ja vabaduste ning Euroopa väärtusteta ja mõned mängivad meelsasti selle ohtliku tulega. Muuhulgas ka selle teadmiseks õpime me ajalugu ning mineviku õuduste kordumise vältimiseks peame teadma ka seda, kuidas Euroopa vähem kui sajand tagasi nendeni jõudis. Et neid nüüd mitte maha mängida.

Eesti Mälu Instituut koostöös Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkonnaga korraldab rahvusvahelise suvekooli gümnaasiumiõpilastele alates vanusest 16, et külastada koos mälu paiku ja muuseume, kuulata vabas õhkkonnas huvitavaid loenguid, vaadata filme ning vahetada mõtteid ning kogemusi. Suveülikool toimub 26.–31. juulil 2020. Programm keskendub inimsusvastaste kuritegude ja inimõiguste rikkumise ajaloole Teise maailmasõja ajal ja pärast seda, mida tutvustame Eesti kogemusest lähtudes.

Suveülikoolist osavõtmine on tasuta. Eesti Mälu Instituut katab kõik kohapealsed kulud Eestis (majutus, toitlustamine, transport Eesti sees). Osalejad tasuvad ise oma reisikulud Tallinnasse ja tagasi. Suvekool viiakse läbi inglise keeles.

Suveülikooli esialgne kava

26. juuli: saabumine, õhtusöök.

27. juuli: suveülikooli avamine ja sissejuhatus, ekskursioon Eesti Sõjamuuseumis-kindral Laidoneri muuseumis, film „1944“.

28. juuli: väljasõit Narva, Nato vägede baasi külastus Tapal.

29. juuli: ekskursioonid Patarei vanglasse, Pagari tänava kongidesse, kommunismiohvrite memoriaalile Tallinnas Maarjamäel ja Scheeli krundile Pirita-Kosel, film „Risttuules“.

30. juuli: diskussioonid ja töötoad, film „Nimed marmortahvil“.

31. juuli: hommikusöök, lahkumine.

Suvekooli saab kandideerida kuni 12. juulini: <https://forms.gle/v65XooghxxH7Lyo1A>

Täpsem info: Eli Pilve, eli.pilve@mnemosyne.ee, +37256 22 9686